

CICLE DE SEMINARIS: FILOSOFIA I CLÍNICA DE LA SUBJECTIVITAT

Coordinació: **Enric Novella**

Institut Interuniversitari López Piñero, Universitat de València

Per sorprendent que resulte en uns temps de furor numèric, afanys taxonomistes i intensa fascinació cultural per la neurociència, en els darrers anys assistim a una important revitalització de la reflexió filosòfica en l'àmbit de la psiquiatria i la psicopatologia. Sense dubte, el principal motiu d'aquest fenomen ha de veure's en la persistent inestabilitat i en les insuficiències constitutives d'unes elaboracions discursives i unes pràctiques assistencials que, en opinió d'un contingent cada vegada més gran de professionals, defugen completament les dificultats –o, gairebé es podria dir, la impossibilitat– que planteja l'estudi de la subjectivitat amb els mètodes i els pressupostos de la ciència natural i no fan justícia, per tant, a la complexa realitat fenomenològica i psicosocial dels trastorns mentals. En aquest sentit, hi ha un ampli consens en assenyalar que els discursos i les pràctiques psiquiàtriques es troben actualment condicionades per una sèrie de supòsits teòrics, constriccions institucionals i interessos econòmics que, d'una banda, retallen notablement la dimensió hermenèutica de l'activitat psicopatològica, i, de l'altra, tendeixen a prioritzar el diagnòstic i el tractament –preferentment farmacològic– d'un nombre creixent de condicions

per davant de la reconstrucció humil, detinguda i pacient de casos i experiències individuals. Prenent com a punt de partida aquestes consideracions, el present cicle de seminaris comptarà amb dos dels autors (un filòsof i un psiquiatra) que han lliurat les contribucions recents potser més rellevants en aquest àmbit, les quals han posat novament de relleu el paper de la indagació epistemològica, antropològica i històrica de la problemàtica de la subjectivitat com l'element nuclear de qualsevol aproximació sensible i rigorosa a l'experiència i el coneixement de la bogeria i el patiment psíquic.

Actividad realizada en el marco del proyecto "La clínica de la subjetividad: Historia, teoría y práctica de la psicopatología estructural" (PID2020-113356GB-I00), financiado por el Ministerio de Ciencia e Innovación.

Dijous 16 de novembre 2023, 16:30 h.

Salón de Actos del Palau de Cerveró

(Universitat de València)

La subjectivitat com a fondària i afectació

Josep Maria Esquirol, Universitat de Barcelona

Al llarg de la sessió, l'autor tractarà d'exposar la idea de flexió del sentir i d'afectació infinita que ha intentat desenvolupar, sobretot, en el seu darrer llibre *Humà, més humà. Una antropologia de la ferida infinita* (2021), del qual recollim a continuació un fragment de la seua presentació editorial.

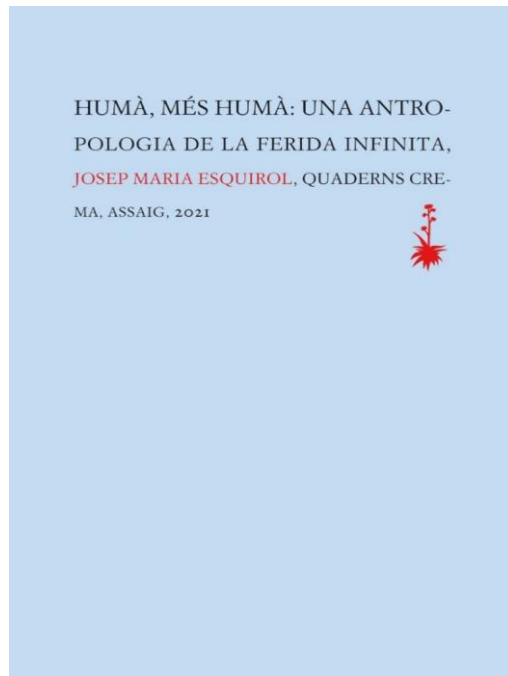
Preguntes aparentment senzilles, com ara ¿què et passa?, ¿com et dius? o ¿d'on vens?, ens van acostant de mica en mica al centre més profund de la nostra ànima, allí on es descobreix la ferida originada per les quatre infinituds essencials: vida, mort, tu i món. No serem mai massa humans: si cap horitzó té sentit és el d'arribar a ser més humans. No es tracta, doncs, d'anar més enllà de l'humà, com va voler Nietzsche, sinó d'intensificar i d'aprofundir en el que és més humà. D'aquest solc en l'ésser humà n'ergeix l'acció més beneficiosa, que ens orienta i ens enforteix perquè sap ajuntar sense confondre la gravetat i la lleugeresa, el dia i la nit, el cel i la terra, el present i l'esperança.

CICLE DE SEMINARIS: FILOSOFIA I CLÍNICA DE LA SUBJECTIVITAT

Enllaç de la sessió:

<https://uv-es.zoom.us/j/92497156895>

Josep Maria Esquirol és catedràtic de filosofia a la Universitat de Barcelona, on imparteix classes de filosofia contemporània i dirigeix el grup de recerca *Aporia* (dedicat a la relació entre filosofia i psiquiatria). Ha publicat una dotzena de llibres, entre els quals: *La resistència íntima* (2015), que fou Premi Ciutat de Barcelona i Premi Nacional d'Assaig, *La penúltima bondat* (2018) i *Humà, més humà* (2021), obres que s'estan publicant també en italià, portuguès, anglès i alemany.

Dijous 30 de novembre 2023, 16:30 h.

Salón de Actos del Palau de Cerveró

(Universitat de València)

Psyche ist ausgedehnt. Subjetividad premoderna y psicopatología

Carlos Rejón Altable, *Hospital Universitari de la Princesa, Universitat Autònoma de Madrid*

Psyche ist ausgedehnt, weiss nichts davon. La psique es extensa. Nada sabe de eso. Así acaba una nota del 22 de agosto de 1938, la penúltima escrita por Freud. *Psyche ist ausgedehnt* podría ser también el nombre de un pensamiento en marcha acerca de la enfermedad psiquiátrica como modo de subjetivación y de la psicopatología como técnica que lo reconstruye. A día de hoy, se esfuerza en sacar rendimiento del concepto de órgano y organismo fenomenológico, propios del último Husserl, para traer alguna claridad a la articulación entre dispersión subjetiva y unidad de experiencia, que parece estar detrás de muchos problemas de la clínica psiquiátrica. El inicio de esta tarea, y su primer resultado, más bien retrospectivo, fue encontrar equivalencias de esta tensión en el pensamiento médico y literario antiguo y premoderno de la locura. En la ponencia se expondrá brevemente el concepto de órgano y organismo fenomenológico, y se dará una visión panorámica de sus variantes prepsiquiátricas.

Enllaç de la sessió:

<https://uv-es.zoom.us/j/92803237954>

Carlos Rejón Altable treballa com a psiquiatre a l'hospital de dia de l'Hospital Universitari de la Princesa i com a professor associat a la Universitat Autònoma de Madrid. Ha escrit llibres i articles sobre psicopatologia, semiologia i psicoteràpia, com ara *El esquema de lo concreto. Una introducción a la psicopatología*, amb Pablo Ramos (2002), *Concepción de la psicopatología como lógica* (2012) i *Uno y distinto. Estudios sobre locura e individuación* (2021).

